

“DOKTOR SADIK AHMET’İN ÖLÜMÜYLE SONUÇLANAN KAZA İLE İLGİLİ DURUŞMAYI İZLEMENİN ÜZERE SELANİK’E GİDEN İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU HEYETİNİN DAVAYLA İLGİLİ DEĞERLENDİRME NOTU

Yunanistan’ın Eski Bağımsız Milletvekili Dr.Sadık AHMET’in ölümü ile sonuçlanan trafik kazası ile ilgili 20 Ocak 1997 tarihinde Selanik’te yapılacak davayı izlemek üzere Komisyon Başkanı Demir BERBEROĞLU Başkanlığında İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden Hakan Tartan, Erdoğan Yetenç, Yılmaz Karakoyunlu, Kazım Ataoğlu ve Osman Çilsal’ın yer aldığı heyet, 19 Ocak 1997 Salı günü Selanik’e varmıştır. Heyet Başkanı Demir BERBEROĞLU tarafından havaalanında beklemekte olan basına bir açıklama yapılmıştır. Demir Berberoğlu özetle; “Yunan Mahkemesinin adil olacağına ilişkin kanaatimi korumak istiyorum. Dünyanın en güzel denizinin iki tarafındaki Türk ve Yunan Halklarının kardeşçe yaşaması gerektiği inancındayım” şeklinde konuşmuştur. Bu beyan Selanik’te yayın yapan Star FM “Antenna” radyosunda 22 Ocak günü sabah yayınında yayınlanmıştır.

Aynı gece Selanik’teki Başkonsolosluğumuzda Heyetimiz onuruna Batı Trakya Türk Azınlığı temsilcilerinin de bulunduğu bir akşam yemeği verilmiştir. Burada Türk azınlığın ileri gelenleriyle karşılıklı konuşma ve istişare yapma olanağı bulan Heyetimiz anılan dava ile ilgili olarak bilgi alma imkanını da bulmuştur.

22 Ocak 1997 Çarşamba günü saat 12.30’da Işık Ahmet’in dinlenmesiyle davanın görüşülmesine başlanmış ve Heyetimiz Mahkeme salonundaki yerini almıştır. Işık Ahmet yaklaşık üç saat boyunca verdiği ifade-sinde kazanın nasıl meydana geldiğini, diğer aracın nereden çıktığını, kendilerinin bulunduğu araca nasıl çarptığını ayrıntılı olarak mahkemeye anlatmış, eşinin öldürülmüş olabileceğini yalnızca bir sefer iddia etmiş, ancak bu konudaki iddiasının dayanakları konusunda bir açıklamada bulunmamıştır. Sadık Ahmet’in öldürülmüş olabileceği iddiası müdahil avukatlar tarafından son savunmada bile dile getirilmemiştir.

Işık Ahmet’in ifadesi saat 15.00 sularına kadar devam etmiş, daha sonra zabıt katiplerinin sendikacı olmaları dolayısıyla mesailer saat 15.00’de sona erdiği için davanın görüşülmesine ertesi gün (23 Ocak 1997) devam edilmek üzere ara verilmiştir.

Duruşmanın yapıldığı Selanik Üç Hakimli Asliye Ceza Mahkemesi salonunda heyetimizin ve gözlemci olarak davayı izleyen Türk Azınlığın gü-

venliğini sağlamak amacıyla çok sayıda güvenlik gücünün bulunduğu müşahade edilmiştir. Duruşma sırasında herhangi bir gerginlik olmamış, duruşma sakin geçmiştir. Bu davaya Batı Trakya Türk Azınlığından çok az (muhtemelen 15-20) kişinin gelmesi Batı Trakya Türk Azınlığının bu davaya gereken önemi vermediğini göstermesi açısından ilginçtir.

Ayrıca Işık Ahmet'in kocasının ölünde bir kasıt bulunduğu yolunda Yunan Mahkemelerine bir dilekçe vermediği ve davanın sadece basit bir trafik kazası davası olduğu anlaşılmıştır. Bu konu sorulduğunda kazanın kasıtlı olduğu yolundaki dava açma süresinin 15 yıl olduğu belirtilmiştir.

İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Demir Berberoğlu mahkeme çıkışında basına yaptığı açıklamada özetle; "Yunan adaletine inanıyorum. Ön yargılı değilim. Dr.Sadık Ahmet'in ailesine destek vermek amacıyla burada bulunuyoruz. Yunanistan Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi Üyesidir. Uluslararası hukuk kurallarını kabul etmektedir. Mahkeme kararının yorumlara yol açmayacağı kanaatindeyim. Yunanlı yargıçların adil davranacağı inancındayım" demiştir.

Komisyon Başkanı BERBEROĞLU Makedonya Haber Ajansının İnsan Hakları ile ilgisi olmayan bir duruşmaya niçin gözlemci olarak geldikleri sorusuna ise, "Komisyonun bir insan hakları ihlali veya davanın işleyişi ile ilgili bir eksikliğin sözkonusu olup olmadığını tespit amacıyla burada bulunduğu" yanıtını vermiş ve "duruşma henüz sona ermemiştir, mahkeme kararlarının açıklanmasından önce yorumlanmasına karşıyım" demiştir. BERBEROĞLU ayrıca, kazaya ilişkin bir rapor hazırlanmasının sözkonusu olmadığını, önümüzdeki Nisan ve Mayıs aylarında TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan bir Heyetin Yunanistan'a yeniden geleceğini belirtmiştir. Selanik'te çıkan gazetelerde, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun bu davayı izlemeye gelmesinin Türkiye'nin davaya özel bir önem verdiğini gösterdiği yorumları yapılmıştır.

Duruşmaya 23 Ocak 1997 Perşembe günü saat 10:00'da Dr.Sadık Ahmet'in oğlu ve kızının dinlenmesi ile başlanmıştır. Karşı tarafın tanığı dinlendikten sonra iki tarafın avukatları savunmalarını yapmıştır. Savcı esas hakkındaki mütalmasını verdikten sonra hakimler kararı açıklamak üzere duruşmaya ara vermiştir.Yarım saat sonra duruşmaya yeniden başlanmış ve hakim tarafından karar açıklanmıştır. Mahkeme, sanığa 17 ay hapis cezası verilmesine, sanığın daha önceden sabıkası olmadığını da gözönüne alarak cezasının 3 yıl suç işlememek şartıyla teciline karar vermiştir.

Mahkeme yaklaşık 8 saat sürmüştür. Mahkeme, üç saat Sadık Ahmet'in eşi Işık Ahmet'i, birbuçuk saat kızı ve oğlunu, bir saat müdahil avukatların iddialarını, 15 dakika sanığın gösterdiği tanığı, 15 dakika sa-

nığı, 1 saat ise savunma avukatlarını dinlemiştir. Geriye kalan 1 saat mahkeme üyelerinin karar üzerinde müzakere ederek kararı açıklaması süresidir.

Mahkeme çıkışında Heyet Başkanı Demir BERBEROĞLU basına şu açıklamayı yapmıştır: "Mahkeme sonucunda verilen kararın tarafları ne kadar tatmin ettiği ve verilen cezanın miktar olarak yeterli olup olmadığını ve nihai kararı tartışma hakkı ve yetkisi Sayın Işık Ahmet ve çocuklarının. Biz buraya yargılama sürecinin normal olup olmadığını gözlemeye geldik. İki günlük yargılamada gözlediğimiz kadarıyla ve Yunan Mahkemelerinin usul ve göreneklerini de göz önüne aldığımızda yargılamanın objektif ve adil bir yargılama olduğu izlenimini verdiğini belirtmek isteriz."

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

1 - Bu davayla ilgili olarak Başkonsolosluk tarafından ilk gün verilen resepsiyona gelen Batı Trakya Türk Azınlığı temsilcileri ile yaptığımız görüşmeler sırasında Heyetimize sadece bu davaya değil, diğer davalara - özellikle Batı Trakya Türk Azınlığının Lozan'la güvence altına alınmış haklarıyla ilgili uyuşmazlıkların görüldüğü davalara- da ilgi gösterilmesi ve gereken önem ve ağırlığın verilmesi ve her duruşmaya mutlaka İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'ndan en az 3 kişilik bir heyetin düzenli olarak katılmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

2 - Ayrıca bu görüşme sırasında, genel olarak Batı Trakya Türk azınlığının ne gibi sorunlarla karşı karşıya kalmakta olduğunu yerinde tespit etmek ve ilgililerle doğrudan temaslar yapmak suretiyle Batı Trakya Türk azınlığının haklarının Uluslararası Hukuk çerçevesinde korunması konusunun değerlendirilebileceği, bir ziyaret beklentisi içerisinde oldukları Heyetimize aktarılmıştır. Tarafımızdan kendilerine Komisyonumuzun böyle bir çalışma içerisinde bulunduğu, Batı Trakya'ya Nisan veya Mayıs aylarında bir ziyaretin gerçekleştirileceğinin iletilmesi üzerine memnuniyetlerini bildirmişlerdir. Böyle bir ziyaretin aynı zamanda, Batı Trakya Türk azınlığı üzerinde büyük bir moral etkisi olacağını ve Türkiye'nin kendi meselelerine olan ilgi ve desteğinin devam etmekte olduğunun maddi bir kanıtını teşkil edeceğini belirtmişlerdir.

3 - Duruşmadan bir gün önce gerek rahmetli Sadık Ahmet'in eşi Işık Ahmet ve davaya girecek olan avukat Adem Bekiroğlu ile ve gerekse Batı Trakya Türk Azınlığı mensubu avukatlarla yaptığımız görüşmelerde edindiğimiz izlenim, bu davaya yeteri kadar iyi hazırlanılmadığı, özellikle davanın Türkiye kamuoyunun verdiği önem kadar mahallinde önemsenmediğidir.

4 - Türkiye'de yaygın olarak kabul edildiğinin aksine olayın trafik kazası olmayıp, bir siyasi cinayet veya komplo olabileceğine ilişkin olarak kazanın meydana geldiği 24 Temmuz 1995'den duruşma günü olan 20 Ocak 1997'ye kadar geçen ve Yunan yargılama hukukuna göre duruşma hazırlık sürecini kapsayan 18 ay boyunca ilgili adli makamlara ne Sadık Ahmet'in eş ve çocukları ne de avukatları tarafından herhangi bir başvuru yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca Işık Ahmet'in 3 saat süren ifadesi sırasında yalnızca bir sefer "Kocam öldürülmüş olabilir" demesi üzerine Yunanlı Savcının "bu kadar süredir neden bize başvurmadınız" sorusunun duruşmada cevapsız bırakıldığı, bu sırada müdahil avukatların mahkemeye müdahale ederek "Bu olay aslında bir trafik kazası değil bir cinayettir" şeklinde bir ifadelerinin olmadığı ve savcının bu yöndeki sorusuna cevap teşkil edecek herhangi bir beyanda bulunmadıkları gözlenmiştir.

5 - Duruşma aralarında zaman zaman TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Sayın Demir Berberoğlu ve üyeleri olarak mahkeme tarafından Yunan iç hukukunun ve yargılama hukukunun ihlal edilip edilmediği yolunda müdahil avukatlara sorulan sorular her seferinde mahkeme yargıcının herhangi bir ihlalde bulunmadığı şeklinde yanıtlanmış, biri Yunanlı, diğeri Batı Trakya Türk Azınlığı mensubu olan avukatlara bu hadisenin cinayet olup olamayacağına ilişkin soruya özellikle Türk avukat "Benim şahsi kanaatimce bu bir trafik kazasıdır" yanıtını vermiştir.

6 - Mahkeme kararı açıklandıktan sonra verilen cezanın miktarının ve tecil edilmesinin Yunan Mahkemelerinin genel uygulaması ile kıyaslandığında bir farklılık arzedip arzetmediği müdahil Avukat Adem Bekiroğlu'na sorulmuş, bu soru üzerine Bekiroğlu gerek verilen cezanın gerekse tecilin normal olduğunu, benzer bir başka davada da aynı kararın verildiğini söylemiştir.

7 - Heyetin duruşmada hazır bulunması Yunanistan'daki Türk Misyonu tarafından olumlu karşılanmış; Türk Misyonu yetkilileri tarafından bu heyetin bizatihi Yunanistan'a gelmesinin ve davada hazır bulunmasının yargılamanın tarafsız yürütülmesinde başlı başına etkili olduğu ve ayrıca Batı Trakya Türk Azınlığı üzerinde olumlu bir moral etki yarattığı ifade edilmiştir.

Demir BERBEROĞLU	Hakan TARTAN	Yılmaz KARAKOYUNLU
Komisyon Başkanı	Sözcü	Üye
Eskişehir Mv.	İzmir Mv.	İstanbul Mv.
(İmza)	(İmza)	(İmza)
Erdoğan YETENÇ	Osman ÇİLSAL	Kazım ATAĞLU
Üye	Üye	Üye
Manisa Mv.	Kayseri Mv.	Bingöl Mv.
(İmza)	(İmza)	(İmza)